

MOFTUL ROMAN

Nr. 19. — DUMINICĂ, 5 AUGUST 1904.

20 BANI NUMÉRUL

DIRECTOR, I. L. CARAGIALE

LA GRADINA

Soful. — Ce tot nu te-astemperi, soro, cu fusta?

Soafa. — Daca nu mă lasă gândacii!

Soful. — Mofturi! par'că'i mare lucru!... niște gândăcei!

UN ARTICOL

De dimineață, pe la orele opt și ceva, mă așez la masa de scris din salon. Ce zic? Mosafiri așa de dimineață nu vin; pot fi deci liniștit. Să-mi scriu articolul!

Ce se 'ntâmplă însă?

D'abia am pus mâna pe condei, și în etajul de d'asupra aud un sgomot, un fel de lovitură în parchet, care par'că mă lovea pe mine la moalele capului. Pisă moloz pentru scânduri. Așa senzație neplăcută n'am simțit de când sunt: un fel de amețală dureroasă.

M'am sculat și am trecut în camera d'alături. Aci spăla scândurile. Am zis:

— Marițico, isprăvește mai iute.

Aș! Marițica abia se mișca. Am început să scriu.

Deodată tresar. O verișoară a mea îmi cosea, fără să-mi spuie, un nasture ce se cam slăbise de la haină.

— Ptiu! m'ai speriat! De ce nu spui, bre?

Un servitor se repede pe neașteptate la picioarele mele și-mi scoate cismele.

— Era să pleci cu ele nevăcsuite, cucoane!

Rămăsei cu picioarele atârinate în sus.

Servitoarea care spăla scândurile, tocmăi când cu gândul nu gândeam, îmi viri niște papuci rupți în picioare și mă udă groaznic pe tălpi cu apa de pe mâini.

— O să dobîndesc guturaiu și pace bună! Inhide o ușă, că se face curent!

O rudă de aproape intră în camera unde lucrăm.

— O să te rog, pentru un minut, să-mi dai foarfecile dintre glastre! Nu te superi? Ia spunem cum îmi vine cămășuța asta? Apropo! Suntem pofțiți la o nuntă la Ploești. Știi pe Mițica dela bal?... Se mărită. Ne-a invitat pe toți. Biata măsă, am întâlnit-o azi în Lipsca, plângea sărăcuța. „Mărit pe Mițica!...“ Și-o îneca plânșul. Se vede că e partidă bună.

— Nu mă interesează...

— Stai, că-ți dă o geană cât toate zilele în ochi, omule!

Și se apropie de ochiul drept și începuse o adevărată operație de oculist: puse pleoapă peste pleoapă și ținu apăsător, zicându-mi ca să stau liniștit că ese geana singură în ochiul celălalt.

— A eșit! uite-o! Acuma te rog să treci în altă cameră că vreau să mă pieptăn.

Am eșit în curte. Aci mătura un rindaș cu tîrnul. Praful se ridica pînă la înălțimea caselor.

— Acu țî-ai găsit, moș Andrei, să mătur?

— D'apoi când? că n'am vreme altădată, că s'a făcut curtea par'că e...

Am fugit repede în grădina, tocmai în fund; am ales un pom înalt și cu craci groase, lungi, ca să mă

suiu în el și să scriu nesupărat de nimeni.

Cu blocul de hârtie în mână și cu creionul, m'am suit încet în desişul verde. Ce miros plăcut de verdeață fragedă! Ce aer răcoros! Câteva paseri sburără speriate.

Pusei mâna pe creion și începui.

Ce zărese însă în fața mea pe o cracă? Un volum de Smara: *Mozăicuri*, sta agățat pentru vece, sfidându-mă. Vântul, care bătea încetisor, întorcea filă cu filă ca o mână de om și-mi arăta conținutul.

M'am dat jos, hotărît ca să nu mai scriu nimic.

TELEOR

Tentativă

Plecând la unsprezece ore
Ca de-obiceiul la tribunal,
Confratele vorbi cam astfel
Soției pe un ton banal:

— Drăguța mea, nu pot ști sigur,
Dar poate astăzi, pe la șapte,
Plec la Tirgoviște cu trenul
Și dorm acolo'n astă noapte.

În orice caz îmi ia adio...
Dar nu sunt sigur, îți repet;
De voi pleca, voi avea grije
Să te anunț printr'un bilet.

— E de prisos, zise soția,
Veți sta aci, bătân ștregar:
Biletul l-am citit de-aseară,
Căci țî-a căzut din buzunar.

CAIR

Mama Sofia la teatru

— AMINTIRI —

Eram în clasa 'ntâia a unui seminar din București. Ședeam în gazdă, cu un coleg, Ion, la o quasi-mătușă a mea, mama Sofia, femeie de aproape șaptezeci de ani, dar bine conservată, zdravănă ca un jandarm și groasă ca un boboc cărui sta să-i pleznească doagele. Ți-u să fixez atențiunile asupra acestui ultime calități, căci aventura neplăcută care urmează nu o datoroște mama Sofia, în mare parte, de cât extensiunii exagerate a diametrului său intim.

În iarna anului de care vorbesc, „Voevodul Țiganilor“, această capo-d'operă a regelui valsurilor, era „en vogue“. Se reprezentase de mai bine de zece ori pe scena Teatrului Național, cu sala literalmente plină, ba încă se prevedea că are să se mențină încă multă vreme pe așis. Răposatul Iulian-tatăl făcuse din Jupan, baș-porcarul, o creație nemuritoare, și Bucureștenii, alarmati, alergau nebuni să savuroze, în trei limbi diferite, aria „Un cazec olădat“ a neîntrecutului nostru comic liric.

Eu, pe cât mă-aduc aminte, în totdeauna am avut o predilecție deosebită pentru spectacolele de orice gen, iar, în particular, pentru teatrul o adevărată pasiune. Alături, la această predispoziție înăscută,

curentul de încordată curiozitate ce opera lui Strauss stărnise printre Bucureșteni, și vă veți putea face o idee de starea de agitație febrilă în care mă găseam eu atunci, strîns între dorința de a vedea faimoasa piesă și neputința de a mi-o realiza. În adevăr, tata dăduse instrucțiuni categorice mamei Sofia să nu mă lase să umblu noaptea pe străzi, și mătușe-mea ținea de demnitatea ei să respecte cu scrupulozitate angajamentul luat. Colegul meu, în care încolțise de asemenea dorința de a vedea „Voevodul“, se afla sub aceeași severă tutelă.

Noi însă stam pe ghimpi. Trebuea, cu orice preț, să găsim mijlocul de a ne satisface dorința transformată, prin interdicție, în pasiune. Pe cale sentimentală știam, din experiență, că nu vom reuși. Mama Sofia avea epiderma prea încărcată de grăsime pentru ca accentele rugăciunii noastre să poată pătrundă pînă la inima ei. A-i nesocoti interdicția iarăși n'ar fi fost prudent; pe lângă că am fi fost expuși să dormim afară, în zăpadă, găsind la întoarcere ușa încuiată, am fi avut de înfruntat și severitatea părinților, cărora mama Sofia s'ar fi grăbit să le raporteze afacerea. După câteva conciliabile secrete între mine și colegul, o idee luminoasă țîșnește în fine din creierul nostru. De acum suntem aproape siguri că ne vom vedea visul cu ochii, și, relativ calmați, începem să întindem mrejele diplomației în jurul inexorabilului nostru Argus.

Planul, de alt-fel, era simplu. Se întemea pe o altă calitate a mătușei mele, sgarceania. Mama Sofia era sbracă. Trăea escluziv din pensiunile a două sau trei școlari și din profitul, foarte variabil, ce-i aduceau câteva medicamente băbești, pe care le prepara în mod clandestin. Când n'aveam ce face seara, jucam cu ea în cărți, tabinet sau bărbieriasă, pe câte un kilogram de mere; și cum era foarte meșteră, de cele mai multe ori ne ștergea merele. Acest succes moral, dar pentru ea mai cu seamă material, îi pricinuisse în totdeauna o bucurie atât de vădită, încât, numai amintindu-ne de ea în conciliabilele noastre, fu destul pentru ea ca baza genialului nostru plan să fie stabilită.

Ea nu fusese niciodată la teatru, măcar că o nepoată a ei, acrită la Dacia, îi propusese în câteva rânduri să o introducă fără plată.

— Ce să caut, maică, eu, femeie în toată firea, să casc gura la scâlămbăeturile pamblicarilor?

Acesta era argumentul irefutabil cu care răspunsese în totdeauna la propunerile ce i se făcuseră. Pentru ea, femeie din generația veche și trăită întrun mediu obscur, escluziv material, nu era mare diferență între teatru și panoramele dela moști, unde nică n'avea nevoie să plătească, paiațele executând o bună parte din producțiile lor sub cerul liber, dinaintea baracelor, în sunetul asurzitor al tobelor și trompetelor dogite și în mirosul pătrunzător și grosos al cărnățăriilor de prin prejur.

Acum însă situația se schimbase. Curentul moral, ocazionat de „Voevodul Țiganilor“, răsbătuse prea adânc în straturile mărginașe ale Capitalei, pentru ca creierul mamei Sofiei să continue a rămâne refractar. Apoi, în conversațiile zilnice ce întrețineam cu colegul meu, mai ales la masă, al căror subiect de la o vreme era escluziv obsedantă opereta, eram atât de entuziasmați de descrierile celor ce avuseseră norocul să vază colobra piesă, vorbiam cu atâta patimă și foc, încât imaginația biotol mele mătușă, imaginație naivă și aproape virgină, începuse să se încălzesea binisor, pe când, simultaneu, o curiozitate din ce în ce crescândă, se trăda, progresiv, în atitudinea ei de atențiune încordată la diplomațiile noastre palavre. În scurt, manevram atât de magistral, încât când, după

mature chibzuinte, îi propuserăm să se urce împreună cu noi în regiunile galeriene ale Teatrului Național, bine înțeles în comptul nostru, punct capital, o roșeață vie de plăcere îi coloră obrajii apocaliptici și declară, fără hesitare, că merge. Bucuria noastră se ntelege.

Explicarăm mamei Sofiei că la galerie locurile nu sunt numerotate, așa că, dacă voim să apucăm scaune bune, trebuie să ne grăbim. Măncărăm cât mai de vreme și pe la șase și jumătate ne prezentăm înaintea ușii laterale a teatrului, care dă acces la galerie. Acolo staționau deja o mulțime de școlari, studenți și oameni din popor. Ușa avea să se deschidă tocmai pe la șapte trecute. Ne resemnăram la așteptare, căutând să ne apropiem cât mai mult de ușă, acest paravan misterios, în dosul căruia ne aștepta atâtea satisfacții morale și intelectuale, și unde, probabil, mama Sofia își închipuia că are să vază balauri și elefanți scotând foc pe nări, sau Turci giganti vârand săbiile pe gât. Cu multă trudă și ținând pe mama Sofia fiecare de câte un braț, reușirăm să ajungem pe treapta de jos a scării de piatră de dinaintea ușii.

Înima ne palpa de emoțiune și, în așteptarea fericitului eveniment, priveam ușa închisă ca pe un monstru, care, în curând, avea să deschidă gura-i formidabilă și să ne aducă o veste minunată. Eram îndesați din toate părțile. Cel de la spatele ne împingeau spre ușă, pe când cei dinaintea, amenințați cu strivirea, făceau sforțări desperate spre a se menține pe loc. Injurături grozave și lovituri de coate formați aici arme legale autorizate. Mama Sofia, strânsă al dracului de corset și coatele vecinilor, își pierduse aproape răsuflarea și, cu toată vremea de iarnă, picături mari de sudoare îi bronbau fața roșie ca raoul fier. Într'un moment chiar, scoasă din răbdări, ne declară că ea se întoarce acasă. Dar deja era prea târziu; la spatele nostru se îndesa o mulțime compactă, prin ale căreia rânduri era imposibil să-ți faci o trecere. Cel mai bun lucru era deci să așteptăm.

De o dată o esclamație de triumf ese din piepturile tutulora, și cele două canate ale ușii, descuiate pe dinăuntru, se desfac în două părți și se izbesc cu șgomot de tunet de glafurile ușii. Un val de lumină se revarsă în afară. Mulțimea dă năvală orbește spre haosul deschis, ceea ce produce o învălmășeală și o ploaie de ghionțuri și mai cumplită. Injurături, strigăte și vaete se înalță, ca un concert monstru și sâlbatic, spre bolta instalată a cerului. Eu o iaș înainte trănd pe mătușe-mea după mine, pe când Ion caută să o protejeze cu corpul său de răbufnelile de dindărăt. Ca împinși de valurile unei mări furiate ne trezim de o dată la ușă, ba eu chiar reușesc să pășesc peste prag. Aici însă steaua noastră cea bună apune, mama Sofia s'a înțepenit în ușă. În adevăr, în același timp cu ea, au căutat să se strecoare pe ușă încă două indivizi; dar diametrul intim al mamei Sofiei era prea respectabil pentru ea și altora să le vie gustul de a pătrunde, o dată cu ea, printr'o ușă croită pentru indivizi de dimensiuni normale. Biata mama Sofia crede că i-a venit ceasul morții. Ochiul i s'au bulbucă în cap, ca la o broască calcată pe pânțec, și stă răstignită la ușă între mine, care din năuntru o trag din răspuțeri de mâna dreaptă, și între Ion, care de afară o ține cu disperare de mâna stângă, și ro a nu fi asvârlit din dreptul ușii de către asaltatorii din urmă. Tîpote de agonie es din gura mamei Sofiei, la care răspund gemetele celor doi împudonți, turbiți în glafurile ușii de respectabila ei persoană. Într'un moment de descurajare o las de mână și fac apel, cu un gest de disperare, la jandarmii postați în gang, în apropierea ușii.

Asta a fost salvarea mătuși-raof. Cu fulgerul s'au repezit jandarmii la ușă, cu îm-

pins în afară, cu lovituri de ghionți, pe unul din cei doi indivizi care barau drumul ușii, au făcut un vânt strânic celui d'al doilea de a căzut în gang drept în nas, și, ridicând pe mama Sofia de subțiori, au parvenit s'o aducă în gang. Era și vremea. Sărmana femeie ora galbenă ca turta de ceară, picioarele îi tremurau, glasul îi răgușise și, probabil, ar fi leșinat de mai continuu presajul încă câteva secunde.

— Maica Domnului să vă dea sănătate, măicuțică, că din mare primejdie m'ați scos! Acestea fură întâile cuvinte pe care putu să le pronunțe după ce se desmetice. În timpul acesta Ion traversase și el redutabila strimtoare și, ca un trădător egoist, mă lasă singur cu mătușe-mea, și se repede, sărind câte două și trei trepte de odată, pe scara întortochiată ce duce la galerie. Era tot ce putea face mai cu minte, dacă ținea să ocupe un loc cum se cade. Cu dragă inimă l-ași fi imitat și eu, dar atunci, vai de mama Sofia! M'am resemnat deci și, luând strâns de braț pe mătușe-mea, am început să suim interminabilele trepte de piatră. Zoram cât puteam și 'mi bătea inima de necaz, văzând cum ne lasă în urmă toată cohorta care la ușă staționase la spatele nostru. Dar înainte de a fi ajuns la mijlocul scării, mama Sofia avea deja o imperioasă și evidentă nevoie de odihnă. Respirația îi era sacadată, obrajii când roșii, când palizi. A trebuit să mă opresc câteva secunde, timp suficient pentru ca un nou contingent să ne ia înainte și să ocupe locuri. Până sus am făcut încă două halte. Când am urcat, în fine, ultima treaptă, noi, cari pleaserăm aproape cei dintâi, soseam cei din urmă. Mama Sofia își făcu semnul crucii, auzind că a dat D-zeu de am ajuns.

Galeria era tixită de lume, nici un loc gol. Mulți stău în picioare în intervalele dintre bănci. Arunc o privire desnădăjduită asupra șirurilor de bănci, d'asupra cărora plutea o mare de capete omenestii, și de odată tresar. Chiar în fața mea, la patru pași, zăresc un loc gol. Dar un singur loc, nu două, sau mai exact nu trei, căci pentru mama Sofia ar fi trebuit neapărat două locuri. Nu era timp de pierdut, locul providențial se putea ocupa dintr'o secundă în alta. O clipă inima mea balansează între egoism și altruism. Apo!, subit, iaș o deciziune, și, arătând cu degetul într'o direcțiune nedeterminată, zic:

— Mamă Sofie, vezi colo? E Ion, îți face semn să te duci acolo, ți-a găsit loc. Du-te repede să nu vie altul. Eu oiș ședeam cum s'o putea.

Mama Sofia, sâraca, zăpăcită de atâtea aventuri și, mai ales, extaziată de acest spectacol cu desăvârșire nou pentru ea, o ia, bălăbănind din mână către fundul galeriei. Eu, perfidul, mă reped și iaș locul neocupat în posesiune. În clipa următoare pferdusem deja din vedere pe mătușe-mea și căutam să mă aranjez în modul cel mai practic, spre a nu scăpa nimic din ceea ce se vor desfășura pe scenă.

Un miros greu și acru de sudoare, piele de cisme și alte emanatii plutește în jurul nărilor mele. Nerăbdarea se citea pe fețele tuturor. Orchestra începe uvertura, și auzul meu, fermecat, se lasă răpit de accentele muzicale ale divinului maestru. În jurul meu o grămadă de mitocani rid, vorbesc, se ceartă pe locuri; ei așteaptă să se ridice perdeaua și să înceapă actorii, să vie Julian, nu ascultă ei la „d'astoa nemțești". În sfârșit, dorința li se satisface, cortina se ridică și Ottocar, călătorul de oamă, apare pe scenă, cu târnăcopul pe umăr. Acțiunea se desfășoară treptat. Julian, baș-porcarul, apare la rândul stărnind aplauzele nesfârșite ale publicului, mai ales dela galerie, Băjenaru face dragoste cu primadona Rott la lumina feorică a lunoi, sub ochiul vigilant al vrăjitoarei Cipri, și armonia complexă a instrumentelor din

orchestră corijează, înaltă, completează sforțările bravilor artiști. Jupan face furorii și, după fiecare repetire a cupletului favorit, lumea aplaudă și mai frenetic, și mai nebunește. Iar când cortina se lasă, grav și demn, la finele ultimului act, pereții solizi ai teatrului se zgudue din temelii de ropotul tunător al bățiilor de palme.

Sfârșitul operetei mă readuce la realitate. Plec să caut pe mama Sofia. Grea afacere, dar întâmplarea ne scoate adese ori din încurcătură. O găsesc șezând pe dușumeaua galeriei cu capul rezemat de zidul din fund. Dormea; făcuse spumă la gură și sforăea ca o vjietoare de smet. M'am crucit când am văzut ce senzibilă e mama Sofia la artă. Am sculat-o și, luând-o de braț, am pornit spre casă. Pe drum ne-a ajuns și Ion. Acasă, pe când mama Sofia ne servea câte o dulceată, o întreb:

— Ei, mamă Sofio, ce zici, cum ți s'a părut teatrul?

— De, mamă, ce să zic? N'ași pofti să mai mă duc și altădată. Dar așa'mi trebuie. Las' să dau de naiba, dacă mă iaș după muște. Eu, după ce m'am despărțit de d-ta, am luat-o încotro m'arătaseși, până am dat de fundul gălării. Acolo m'am rezemat cu spatele de zid și am căscat și eu gura la al prăpăd de lume.

— Cum, mamă Sofio, dar pe scenă nu te-ai uitat?

— Nu, maică, că cine mai știa încotro o fi aia? Ba încă, când a început niște lăutari să cânte de jos, două băeți de ovrei de lângă mine s'au luat la ceartă. Ha, ha, să se bată! Eu, ba că stați bine, măicuțică, că nu șeade frumos, ba că tăceți să ascultăm și noi, ei, așa! mai rău se injurau și se îmbrănceau. Ba unu m'a călcat pe picior, la bătătură, d'am văzut stele verzi. Dacăm văzut așa, i-am lăsat și eu în plata Domnului, m'am dat d'o parte și am așipit. Și iac'asa. Ptiu!.. fi-v'ar piatru de ris!..

AL.

POST FESTUM

Viū dela băi. Ploūa într'una...
Am guturaiū. Mereū strānut.
Ploūa cu stropii cât aluna!...
Da' barem știū c'am petrecut!

Și viața foc de scumpă, neică!
Așa pungași n'am mai văzut:
Un leū și șeaptezeci o fleică!...
Da' barem știū c'am petrecut!

La „Ploșnița Națională",
Cu musafiri în așternut,
Noaptea canon, ziua pîrleală...
Da' barem știū c'am petrecut!

Când fu să plec, nicio leseaie
Și nici la ein' să mă'mprumut,
S'achit otel, și birt, și baie...
Da' barem știū c'am petrecut!

Abandonându'mi geamantanul,
Incognito am dispărut...
Să crep de-oii mai pleca la anul!...
Da' barem știū c'am petrecut!

TARASCON

Literați Români

— Copie de pe natură —

Era o vreme căinoasă. Tânerul Samuel Katz, sați cum se iscălește el: C. Săteanu-Delapoduliloei, mergea rebegit spre *biroă*, — biroul comercial al d-lui I. Abr... din str... Un ceasornic infam sună opt, a. m. și Săteanu o luă la picior zdravăn, de teamă să nu întârzie.

Și ploaia!... O ploaie neună de Iulie!... Iar Săteanu n'avea umbrelă!... Palid la față, cu nasul coroetic, cu bărbia întoarsă și ochii nătintoci-contemplativi, Samuel Katz e un mediocru funcționar comercial, dar a descoperit într'insul o vocație superbă: să facă literatură română! Ce'l costă?... Hârtia, cerneala, condeiul?! Le are de la d. Abr...; în plus, mai ciupește și din orele de lucru la biroă, ocupându-se cu literatură; ce perde?... Nimic... Dar ce câștigă?!... Nemurierea!!

A, iată servitoarea de la Goldenthal; ce mai femeie! ce frumusețe! Cât de strașnic e clădită femeia aceea, se cunoaște după dantura'i completă, strălucitoare, pe care și-o arată, cocheta! oricărui trecător, numai ca să'i fure mințile!

Și ve' închipuiți că, deși n'a avut așa ceva Săteanu, ca să'i fure servitoarea, — dar el tot o iubește, e în stare să stea un ceas în ploaie, numai s'o admire, s'o contemple...

De-o pildă cum face și acum!...

— Katz, de ce stai tu aici?

— Ha?

— Haesina, literatule; hai la biroă că întârziem! zice amical nou venitul și'i trage cu insistență pe Săteanu de mânecă.

Amicul se numește Solomon Weiss, alias T. Șerban, palidul și duiosul poet liric, care suspină mai dureros decât Steurman. Amândoi, braț la braț, pornesc spre biroă.

Pe drum se întâlnește „cu cugetătorul și meditativul Georgian“, care în realitate se numește Moise Grünberg, un pochișdoc mititel, dar un critic extraordinar!

... În fine, ajung la cancelarie.

Virgiliu, „îndrăgostitul“, care avea o eternă formulă „de a fi vecinic amoretat“ și care de obicei judeca pe altul după propria sa natură căreia se conforma și pe care o aplica în genero, — era de un sfert de ceas la postel seii: Virgiliu (Weinberg) era băcat harnic, nimeni nu știa mai bine decât el să mănuească ștrăta!...

S'asezări și cei trei tovarășii pe la locurile lor, dar n'aveau poftă de lucru. Săteanu, când scoase din saltar hârtia liniată, cu firma stăpânului într'un colț, o ură și o scribă imense îl inundară:

— Cum să imobilizez eu subtilele

mele visuri pe această burgheză și prozaică hârtie?!...

Întoarse filele pe partea curată și scriso frumos, cam la mijloc: *Confesiune*.

Începu astfel:

„La o vreme prietenii lui Alex. Corbu (contabilul Alter Cahană, în paranteză) se simțiră șochiați de înstrăinarea treptată și chibzuită a celui mai sociabil și mai preferat din cercul lor, de care era nedespărțit de un șir îndelungat de ani, de când se țesură visele copilăriei trecute și se legară relațiunile de prietenie devotată. Unii dintr'înși mai puțin pasători și contemplativi se deprinseseră cu lipsa lui Corbu, căruia 'i atribueau diferite pretexte neintemeiate și fel de fel de calități imaginare și își căuta de treburi, mulțumindu-se cu ceace poate aduce indiferența și uitarea; dar cei mai mulți simțiră o adâncă mâhnire când se văzură părăsiți sau uitați de cel care le era „mai prieten“ decât toți și reflectăți, cu o curiozitate bizară și firească unor suflete atât de credincioase și devotate, starea enigmatică a lui Corbu, invocând diferite motive bazate pe cunoștințele lor psihice, mai mult sau mai puțin favorabile prietenului lor, căruia 'i găsiră cauze de motivare.

„Câte o amintire îl rechema pe Corbu puternic între ai săi, cărora le păstrase aceeași sinceră și neclintită iubire.

„Dar nu putea, fiindcă nu se sințea stăpân pe dânsul; refuzase de a participa la excursiunea lor, pentru a însoți pe aceea care 'i înrădăcinase această tranziție senzitivă și vibratoare până în adâncul firei sale hotărâte.

„Era într'adevăr o femeie frumoasă, cu părul negru și bogat, cu ochii mari căprui, cu o nespasă sugestie expresivă în ochi, cu o simfonie adormitoare în glas, cu o gingașă voluptate în forme, cu un pept sculptural și măestos și cu o blândete desfășurată în fine. Il robea orice zimbet într'o naivitate senină, orice mișcare, orice șoaptă, orice privire și era fericit, o simțea, numai în apropierea ei, când uita dacă mai există și o altă lume, trăea numai în fața ei, numai lângă ea, numai pentru ea.

„Precugeta fiece vorbă ce o rostea cumpătat, sficios, tremurând și se silea să 'și judece iubirea și admirația în explicațiuni palide, indirecte, cât mai pe înconjurate, ca să n'o întimideze și să nu 'i procure acea emoție ușoară care i-ar fi ivit o culoare roză pe obraji și rumeni și frumoși.

„Patru ore petrecu în intimitatea ei impresionabilă, care trecură ca o clipă în zbor, ca un vârtej amețitor, și mult timp rămase în colțul stradei până ce dispăru umbra albă, pe care o adora ca pe un ideal din povești, ca pe o icoană de biserică.

„Alex. Corbu era stăpânit de această frumusețe răpitoare ca de infinitul somnului din urmă, ea de veoia morțel... De multe ori, când i se părea că e aproape de prăpastie, îl cuprindea un fel de teamă și rușine, care îl silea parcă să fugă de apropierea ei ca de o nălucă, dar numai decât rațiunea sănătoasă îl convingea lesne că nimic n'ar fi mai sublim decât prietenia adovărată a acestei femei, în surful căreia era ceva ciudat de dulce, în glasul căreia sunau parcă cele mai tainice armonii.“

Întră Cahană, eroul Corbu al nuvelei. Dadu buna dimineața tinerilor săi camarazi; dar Săteanu nici nu simți, cum un zice, venirea lui pe ușe.

— Ce faci tu, Katz? îl întrebă Cahană și s'aplecă peste umărul lui... Ce scrii?... Ce?... Numele meu?... Ce scrii despre mine?

Întreg „cercul intim“ sări în picioare de pe scaune și s'adună cere în jurul lui Săteanu, vociferând:

— Să citească!... S'auzim și noi capodopera!...

În urma multor insistențe și laude, Săteanu-Delapoduliloei consimți:

— Nu 'i gata, prieteni; e numai începutul! Însă, dacă țineți așa de mult...

— Mai vorbă!... S'auzim!

Săteanu, emoționat, ceti rândurile reproduse de noi mai sus. La sfârșit, amicul Șerban începu a rîde:

— Asta 'i prea idealistă, scumpul meu!

— Mie 'mă place, zise Cahană, și te autoriz s'o publici, dacă poți, chiar la o revistă din Capitală... Ah, eroul unei nuvele!...

— Ce nuvelă?! Ce nuvelă? isbucni din nou Șerban; e realitate, — dar ce realitate!...

Însă risul nu 'l lăsa să vorbească.

— Ce, tu știi, Șerbane? întrebă curios cercul.

— Servitoarea de la Goldenthal e eroina, icoana de biserică...

— Asta 'i o infamie, tipă Cahană.

Și hohotele celorlalți membri ai cercului se curmară și mai brusc de cum isbucniseră: d. I. Abr... în persoană intră furios în biuro.

— Ce 'i aici?

Cercul intim literar se risipi care încotro îi veni mai lesne; numai Săteanu-Delapoduliloei stete nemișcat, privind rătăcit, cu foile scrise în mână!

Stăpânul se duse drept la el, îi luă hârtiile, le ceti, — le întoarse pe o parte și pe alta, — apoi, cu un dispreț suveran în glas, zise:

— Nu 'ți-e rușine obrazului, nevrednic fiu al lui Israel, să mângălești bunătate de hârtie a mea cu firmă literatură goilor!...

Săteanu înghiți ocară, cercul intim nici nu mai respira, iar d. Abr. puse capăt cruzimii lui eșind în prăvălie.

FARMAZON

Tempi Passati

Era o vreme când, Madonă, Ființa'mi se topea de dor
Să te sărut ca pe-o Gorgonă,
Extaziat să 'ți zic: Te-ador!

Era o vreme când, iubito,
Mă fermecați cu glasul 'ți blând,
Și mă sklăveați tu, Seraphito,
În vis, în viață și în gând!

Era o vreme când, Marie,
Odată pe-an noi ne vedeam,
Dar fericirea cea mai vie
În inimă caldă posedam!

Azi noi suntem, bărbat, nevestă,
In mod cu totul legiuit;
Iubirea 'mî pare o năpastă...
La vie à deux, vai, ne-a topit!

Se crâncenă de grea obidă
Inima ta și-a mea, madam;
Ca foca suffi, — ești gravidă!...
Așa soiu bun nu mă știam!!

...Ca încheere: vezi, soție,
Că suntem doi infortunati,
Cari pot cânta cu freneză
Celebrul cânt: *Tempi Passati!*

FIRFIRIC

Emancipare

Era mai zilele trecute, într-o după amiază.
Pe stradă, lume multă: sgomot, vuet, gălăgie — viață de Capitală. Colecă se aude o bonă sfătuiră pe niște drăgălași guvernati: „No, oi mereți, măi copehii, în trebile voastre, nu sgăiți ochii după tate drăștile“. E bona d-lui Colonel Dajan, cu *copchii*. Dincolo un domn strigă cât îi ia gura: „Hei! monșer, unde ți's ochii? Mi-ai dat bastonul jos“. E un pensionar care nun-ăra în trecutul său o lungă ierarhie de „*fast-fast-fast*“ începând de la logofet de moșie. Un tănăr grăbit m'a isbit zdăvrăn cu cotul. Șovăiesc, privesc după el, zic ceva încet și plec înainte. E corespondentul unui ziar opozant. A citit și copiat anunciurile, a văzut cum a căleat tramvaiul pe un cățeluș și cum un alt consăngen — să-i zicem „Bubică“ — a leșinat de durere în poala stăpânei-sale, când a văzut înflorătoarea priveliste; a fost fată, când niște țigani se injurău ca la ușa Camerii și ca la consiliul comunal; iar acum merge glonț la Redacție spre a da „*Ultime informațiuni*“: remaniere ministerială, probabilitatea căderii guvernului, decapitarea și abdicarea împărătesei Mesopotamiei, etc.

La câțiva pași zăresc pe poetul Tănase, care, din nenorocire, mă cunoaște. M'o fi zărit și el? S'o iață la fugă? Bănuieam eu că el are buzunarele doidora de versuri. Dumnezeu!... de e cu puțință, treacă de la mine tortura asta! Și dau buzna într'un magazin.

— Ce poștește domnul? n-ă 'ntîmpină o modistă.

— O...o...o cravată.

— Pardon! aici n'avem decât pălării și flori artificiale.

— Atunci... o pălărie.

— Mă rog! n'avem decât pălării de damă. Nu i-am mai răspuns, ci m'am uitat fix în ochii ei. Ea a făcut o mină de groază și s'a tras înapoi.

Crezând că e timpul și mai ales temându-n-ă de altă primejdie, ieșii. Ah! Dumnezeu! călăul m'aștepta la ușa, căci mă zărise, probabil. Vrusei să simulez un leșin, dar îmi pierdui cumpătul și abia mai putui zice: „...mai bine mă trimetea la poliție!“

Și așa. Plecarăm împreună, căci nu se putuse altfel. Pe drum cugetam eu la un mijloc de salvare. Să începem o discuție — oricare ar fi —; voiți zice numai ca el: la început „nu“ pentru a-l îndărji și apoi numai „da, da, da“. Așa am făcut. A venit vorba despre „*emanciparea femeii*“. El e pentru, eu deocumdată contra.

— Cum d-ta ești împotriva progresului, ești dușman al civilizației, consimți cu barbara stare de lucruri și cu fataloale prejudicii, că femeia trebuie să fie și să rămână roabă?

— A! nu, omule, — rectific eu, — vreau

să spun, că acei nenorociți: Aristoteles, Vives, Nietzsche și mai ales Schopenhauer susțin că femeia ar fi cam ca un „0“ care n'are valoare decât dacă e lângă „1“.

— Ei bine, dar asta înseamnă că și d-ta admiti, că femeia trebuie să fie roabă!

— Roabă, cui?

— Bărbatului.

— Nu m'ntelegi. Cum ar putea un băeț necesătorit să fie contra emancipării femeii? Ascultă numai să-ți dovedesc. Vis-à-vis de mine locuște o pereche aristocrată: el — o rablă — trecut în anii imprumutați de la al treilea dobitoș generos, ea — o frumusețe uimitoare. Ei bine, cât m'am chinuit până să fac din acest inger o liberă-cugetătoare, o intelectuală: s'o emancipez de *barbara slavie a datorilor conjugale!* Pricipi dar, că în prezent sunt și mă declar eu totu pentru emanciparea femeilor, de la cea mai subjugată copilă până la cea mai roabă soacră.

— Acum te'nțelegi. Zise Tănase. Libertate, emancipare nelimitată, nu-i așa? Altfel ar trebui să excludem jumătate din omnienire de la concertul civilizației și am fi criminali.

— Desigur, criminali! Progresul depinde de libertatea individului și femeia e capabilă de progres. Cu cât e mai emancipată, cu atât produce mai mult pe orice teren. Dovadă...

— Da, dovadă d-na X, mă 'nterupte el, ilustrând discuția cu un nume propriu bine cunoscut la noi.

— ...Vreau să zic, dovadă sunt statisticele de cultură feminină „*Maternitatea*“, care documentează, că — emancipată — femeia produce opere de valoare chiar de la vârsta de 15 ani.

Captivați de greutatea problemei acesteia socială-fustologică, ajunserăm pe nesimțite în fața unei librării, unde ne oprirăm fără a nterupe discuția.

— Iată, zise el, arătându-mi în fereastră, iată volumul recent al scriitoarei emancipate — d-na Smara; poetă — prozatoare... — ...conferențiară, dramaturgă, literată, naționalistă, voiajoară, cosmopolită, filitaliană și filo-mulțe, adăogăi eu.

Poetul Tănase era mulțumit. Cu un timbru eloquent, îmi declamă câteva strofe din acel volum. O sfeelisem. Tănase chibzuia un plan diabolic: să treacă apoi la versurile lui. Cu ultima sfortare a disperatului, cugetam la un mijloc de scăpare. Tot am și eu un pic de noroc. În adevăr, un tănăr, care ascultase pe exaltatul meu tovarăș, se apropie și nepoftit intră'n vorbă.

— Vorbiți de Smara? întrebă el mitocănește.

— Da, de d-na Smara; răspunsei eu politicos, poeta, literata, care..., care..., care și iar toate atributele.

— „Care a scris și volumul ăsta! — completă Tănase arătând în fereastră.

— Si care a mai scris — adaogă necunoscutul — stai ce a mai scris... că a mai scris ceva. Incepe cu M: *Măsc...*, *Măsg...*, *Măg...*, *Magi...*, *Moji...*, *Molo...*, *Mozo...*

— *Mozaicuri!* v-ăi să zici? întrebăram noi în cor.

— Da, da, da! așa cum le-ai zis. Și, rușinat de ignoranța sa, necunoscutul se grăbi a adăoga cu autoritatea unui om convins: „...și care a *depus coroana pe columna lui Cârțan la Neapole!*“

— Pardon! Trajan.

— Pardon! Roma. Și'n timp ce noi — revoltați — ne sbatom să-l deslușim, necunoscutul salută și se depărtează... rușinat și petrecut cu ceremonioase „ptiū, ce ignorant! ptiū, ce idiot!“

— Poate că o confuzie — începui eu, ca să nu'nceapă Tănase — dar oricum, nu'i iertat. Numele astoa: Trajan, Podul, Columna, Dochia, Cârțan, Smara sunt bine distincte. Astfel, se știe că Dochia, Podul și Columna sunt legate de numele Divinului Trajan; iar d-na Smara și Italicul Cârțan sunt...

alteeva. Ei bine, Columna e una și aceeași: e a lui Trajan. Poduri sunt mai multe: Podul de la Severin, Fetești, al Mogoșoaiei, etc., în Geometrie e destul de celebru „Podul măgarului“ (o teoremă) renumit prin *tefuri* urile ce trec pe el în fiecare an la rubricile școlarii cară cască prea mult gurile pe alte poduri. Deci dar, iertat necunoscutului ignorant să zică cel mult „Podul lui Cârțan“, dar nu Columna. Ș'apoi Neapole!? *Dochia* e iar numai una și sunt sigur că acel ignorant i-ar fi zis „*Dochia lui Cârțan*“. La urma urmei cui ce'i pasă, dacă italicul Cârțan își are și el Podul, Columna și Dochia sa? dar să se facă deosebire între aceeași și ale cuceritorului Traian, căci ce a cucerit, mă rog, Cârțan?“

* * *

Și astfel cu emanciparea femeii, cu smara-feturile acelu necunoscut — ca să le zic astfel — și cu rizicul de a fi dus la poliție mă putui emancipa de tortura de a asculta versurile lui Tănase; poetul, care pînă la emanciparea sa de gimnaziu — fapt săvîrșit după al 4-lea an de repetenție în clasa III-a — nu s'a emancipat pe nicio lună de 3 la limba română; iar acum, când sunt în afară de orice primejdie, fac o rectificare în declarația smulșă cu de-a sila de Tănase: „sunt pentru emanciparea nelimitată a femeilor afară de o mică excepție, afară de una (bine 'nțeles, dac'o fi orfană) una singură, pe care n'o spun, pentru-că... n'o știu încă“.

P. TRACICUS

Deosebită considerație

Un domn străin, având nevoie
In Titu câțva timp să șadă,
Fiind neras de multă vreme,
Intr'un „Salon“ intră să'l radă.

Bărbierul, plin de bucurie,
Il înfășoară în șervete,
Il întrebă de sănătate
Și capul cam pe ceafă-i dete.

Scuipând pe un săpun de rufe,
Incepe-apoi în mână să'l freece,
Și cu clăbucul ce se face
Il dă pe-obraz, cu sânge rece.

— Ce faci, spurcate? strigă domnul
(Aci urmează-o 'njurătură)
Și agresiv infipse mâna
Pe un sticloiu d'„apă de gură“.

— Conașule, e o favoare
Ce-o dăm cu inimă curată,
La clientela cea străină
Ce ne-onorează 'ntaias dată.

— Cum, mă! favoare vi se pare
Să radeți lumea cu scuipat?
Sunt curios să știți cum faceți
Cu cei ce'i radeți regulat?

— O! domnule, de-atăta lucru
Clientii noștri nu fac caz...
Cu densiș isprăvesc mai iute:
Il scuip de-adreptul pe obraz...

CAIR

Un atentat

Un atentat s'a făcut la Mănăstirea Neamțului împotriva unui valoros colaborator al nostru, d. Cazaban, din cauza opiniilor d-sale literare.

Iată ce ne comunică de acolo, în privința odiosului atentat, însăși victima:

• Domnule Director,

Zilele acestea am fost victima unei regretabile agresiuni, din care am scăpat cu viață numai prin binevoitoarea intervenție a călugărilor din Mănăstirea Neamțului, unde mă aflu în vilegiatură.

Fiindcă această agresiune se prezintă în condițiuni cu totul deosebite de cele dela „știrile diverse“ ale gazetelor cotidiene, și fiindcă acțiunea s'a desfășurat în scenele cele mai tragice, am găsit de cuviință să protestez, în coloanele onoratei și imparțialei dv. reviste, contra brutalității oribilului meu agresor.

Iată ce s'a întâmplat cu subsemnata victimă:

După o noapte de insomnie petrecută în arhondaricul Mănăstirei, am eșit să fac o promenadă în satul unde s'au refugiat mai multe familii, ca să se răcorească de ferbințeala orașului.

Pe o bancă lungă, adăpostiți la umbra unui gard de scânduri, mai mulți domni, câteva doamne și destule domnișoare în costume ușoare de vilegiatură, discutați, cu gravitate și cu vocea ridicată, ultimele progrese ale literaturii române.

— *Bon-jour*, domnule, imi strigă cineva din grup.

Apropiindu-mă, după ce am fost recomandat societății, am luat și eu un loc în capul băncii.

O doamnă tânăra, foarte sentimentală, mă întrebă ce părere am de versurile poetului *Gordon*.

M'am roșit până 'n vârful urechilor, căci nu numai că nu cetisem pe acest poet, dar nici nu auzisem până în acel timp de acest nume, deși cetesc foarte regulat *Moftul Român*.

Atunci doamna, ca să mă scoată din încurcătură, trase, din corsajul său prins la gât cu un ac în forma unei spade de cavalier, o revistă cu copertele galbene.

— Iată, citiți această poezie...

Imi aruncă ochii. Cea d'întăiu strofă începea:

„Gândul meu la tine zboară...”

Iute i-am înapoiat revista, scuturându-mi degetele:

— Oribil, doamnă! asta-i poezie de bucătărie.

Toți se uitară la mine înspăimântați, crezând că au aface cu un scapat din ospiciul de alături. Teribili însă era privirea unui tânăru cu părul mare și lătos, cu buzele prea conturate și cu urechile pleoștite. Făcând un gest mare, zise cu un ton declamatoriu:

— Domnule! eu sunt autorul acestei

poezii, și nu-ți permit să te pronunți asupra ei cu atâta desinvoltură. Pe mine mă cunoaște lumea întreagă! Mie mi-au făcut elogii oameni de seamă...

— Cine?

— Profesori universitari, domnule!

— Da, da, aprobară domnișoarele, uitându-se urit la mine, deși sunt băeat frumușel.

Am vrut să plec. Poetul însă, ridicându-se iute, mă apucă de piept.

— Stăi aci, d-le! Ai să-mi dai socoteală.

Lumea se adunase roată.

— Lasă-mă, d-le, i-am spus eu. Am glumit. Poezia d-tale e admirabilă!

— Ha, ha, d-ta mă ieși peste picior. Crezi că, dacă ți se primește un articol la „Moftul Român“, ai dreptul să-ți bați joc de toată lumea? D-ta ți-ai bătut joc și de un profesor universitar, d-ta care n'ai învățat școala comercială. Eu sunt absolvent, să știi d-ta!

— Cum să nu-mi bat joc de dânsul, am răspuns scos din fire, dacă el te laudă pe d-ta?

De-odată un pumn mare, negru, imi turți, fără milă, pălăria, bunătate de pălărie nouă-nouă.

Văzându-mă lovit în pălărie și în amorul meu propriu, am pus și eu mâna în pieptul absolventului școlii comerciale. În asistență se produse o panică îngrozitoare. Un domn burtos ridică o umbrelă albă, o domnișoară cu ochi albaștri dete un țipet ascuțit, o doamnă în vârstă leșină, un buldog mă apucă de pantalonii. De-odată simțese în mijlocul spatelui o lovitură de ciocan. Intore capul strâmbându-mă de durere. O femeie scurtă, groasă și care mirosea a bucătărie, mă privea cu ochii fulgerând de mânie:

— De ce te leji de conaș, care forbește frumos la poezie??

— Bravo, Marișcă, aplaudară mai mulți din palmă.

Și, încurajați de exemplul Marișchii, câțiva ridicară pumnii amenințători.

— Ajutor! Ajutor! că mă omoară, strigam desperat, sbătându-mă înghierele poetului, care cu orice preț voia să mă pue la picioarele sale de o ideală mărime.

Acum toată suflarea din Mănăstire, adică 191 de familii, era în jurul nostru. Simțeam că puterile mă părăsese și vedeam moartea rinjind odios la mine. Dar Dumnezeu o mare și călugării români sunt fiii lui! Ei m'au scapat de furia bucătăresei și poetului ei!

Considerând deci pericolul la care sunt supuși humorisții români prin înmulțirea acestor spețe, vă rog să protestați și dv., prin primirea acestei plângeri, contra manifestațiunii ce mi-au făcut-o vizitatorii Mănăstirii Neamțului.

Primiți, vă rog...

Pietate și bravură

La miezul nopții'n mănăstire
Răsună clopotul dogit,
Chemând la-a psalmilor citire
Poporul monahal trezit.

Chiliile obscure, mute,
Se smulg din pacea 'n care zac.
Se 'ndreaptă maicile tăcute
Spre templul umilit, serac.

Pe ceru 'ntunecat aleargă
Nori negri, biciuiți de vânt;
In templul vechi, sub bolta largă,
S'aprend lumini, răsună cânt.

Eu, călător pribeag la munte,
In mănăstire mosafir,
Observ pe maici în amănunte...
Și-asprimea vieții le admir.

Săracule! Iși lasă somnul
Și'n templu merg cu-atâta drag,
Ca să glorifice pe Domnul,
Când alții aghioase trag.

Neprihănite inimi sfinte,
Mirese blânde a lui Isus,
Plutesc în ruga lor ferbinte
Cu gândurile-atât de sus!

Mă scol și eu. Este rușine
Trândav să stau în caldul pat,
Când toată lumea-afar'de mine
S'a strins la rugă și 'nchinat.

Sfios pătrunz prin ușa mică.
Altarul strălucește 'n fund;
Din umbra strănilor s'ardică
Un murmur dulce, lung, profund.

C'un muc de luminare'n mână
Citește-o maică 'ncețisor.
— Dar unde-i stărița bețrână,
Și unde-i popa, maicilor?

Iar sfintele tac ca un pește...
Măicuța ce m'a găzduit,
Ceva 'n ureche'mi povestește
Și eu rămân năuc, prostit...

Vezi, Domnule, ce sevă trează,
La vîrsta lor!... Dar par'că-i vis...
In iad Satana jubilează,
Măicuțele pufnesc de ris!

AL.

O CULME

Care e culmea artei la un mezeliceiu:
— Să facă cârnați de porc de câine!

Filosofie

Una dintre revistele filosofice cele mai însemnate în limba română este fără îndoială „Mesagerul Brăilei”, care aparține școlii idealiste. Ne facem o datorie deci a reproduce din când în când din această valoroasă revistă filosofică câte unul din finele'i mărgăritare. Iată pentru astăzi, cu ortografia și punctuația originale respectate, următoarele minunate:

Reflecții idealiste

Cutrerînd suprafața viețuirilor, nu găsești de cât *ipocrisie* și *discordie*. Aceste două calificative sintetice formează corolariu la *reutatea* omenească. Omul nu se oprește nici odată în cale, el merge progresând, crezînd că poate menține echilibrul într'emisferele dualității al unei reciprocități închipuită. De când se agită de a cunoaște *forța preponderantă* a acțiunilor noastre neexplicate, crede că acea forță o reprezintă în el, menținînd egalitatea desevărsită a coacțiunii existenței.

Sublimul e insuficient pentru om, rațiunea lui e sintetică, fără analogie și fără spațiu. De alt-fel cugetarea ca formă a coacțiunii, e lăsată cu totul în părăsire, căci nu se poate menține de cât prin o forță anestetică, egal suprapusă.

Astfel omul în cugetarea lui, e simbolul unui adevăr, dar al cărui copleșire e imposibil de a se exprima. Eșit din o forță nemărginită, *legea gestațiunii spontanee*, e clară pentru a arăta origina lui.

Oprindu-se omul în vicisitudinile veacurilor trecute, el poate glorifica inexistența asimilitudinilor, căci nimic nu agată credință din acele efecte subordonate rațiunii.

Eșit din acea origină perfectă a conștiinței, omul poate a se determina, căci fatalmente rațiunea e premergătoare evoluțiunilor sistematice a ontologiei. Dacă privești în giurul omeni-rei, te temi să nu atragi ipostasele suprapuse, pentru a dărâma clădirea nesupunerei credinței.

Oprindu-se cauzele evoluțiunilor, omul nu poate colinda toate efectele causalității, trebuie neapărat să menție o cugetare demnă de iperbole entusiaste, pentru o cauză utilitară, fără sistem și mai cu seamă lipsind, cea ce se numește în filosofie: coacțiunea, adică existența inexplicată a rațiunii.

Fără rațiune totul se reduce la acele evenimente simple, cari determină în lume idea nașterii, dintre o sorgintă închipuită al gestațiunii spontanee. Nimic nu se poate experimenta în analiza dogmelor, fiind-că rațiunea e simplă, edificatoare și greu de a se putea introduce sintesa echității, sub forma analogiilor.

„Mesagerul Brăilei”

Concursul nostru literar

Cititorii noștri știu ce concurs am publicat în numărul nostru trecut. Concurenții au început să ne trimită deosebite lucrări. De oarece voim ca și cititorii noștri să cunoască unele din lucrările ce primim, vom publica dintr'ensele, pe măsură ce le vom primi, pe cele mai de seamă.

Iată deocamdată, o poezie reproducă exact conform manuscrisului, pe care'l păstrăm cu scumpătate:

De-o mie de ori

De cit, să n'ai ce mânca,
De fâme să mori:
Mai bine să fii vacă
De-o mie de ori.

Atunci, pascînd cu poftă
In cea livede,
Te vei sătura numai
De iarbă verde.

De cit, să n'ai, să mai bei,
De sete să mori:
Mai bine să fii măgar
De-o mie de ori.

Atunci, pe lângă urechi
Cu cari ești gătit:
Veți fi și al oilor
Impărat slăvit.

De cit, să ai sócră rea,
Sócră cu furori:
Mai bine să'i lași fata
De-o mie de ori.

Ori, mai bine, dă'i palme
Tochmai la obraz
Și 'mpreună cu fata
Fă, de dînsa, haz...

Făcînd, tot în așa fel,
De mai multe ori:
O vei pune la respect
De-o mie de ori.

VIRIMENT

Tot Mitică

Costică. — Haide, Mitică, la Herestrău.

Mitică. — Nu, monșer; nu'mi face trebuință; eu cumpăr lemne tăiate gata.

* * *

La telefon.

Mitică sună. Soneria răspunde.

Mitică. — Alîo!

Un glas de damă (răspunzînd) Allo!

Mitică. — Cine'i acolo?

Glasul. — Centrala întăia.

Mitică. — Domnișoară, vă iubesc.

Glasul. — Cine ești dta?

Mitică. — Mitică.

Nimeni răspuns... Mitică sună prelung. Soneria răspunde.

Mitică. — Alîo!

Glasul. — Cine'i acolo?

Mitică. — Mitică, domnișoară.

Glasul. — Ești un măgar!

Mitică. — Alîo!

Glasul. — Și la prima ocazie, îți trag palme...

Mitică. — Olîo!

SINAIA

MARELE MAGASIN „PARADIS”
BĂCĂNIE de LUX și DEPOSIT de BĂUTURI
GHEORGHE MATHEESCU

Sinaia, Piața Veche colț cu bulevardul Ghica

MANIFEST

către înalta Nobilime și onor. P. T. Public

Dup'atâta preparare,
Magazinul *Paradis*
Al lui Gheorghe Matheescu
Iată'n fine s'a deschis.

Firmele'i multicolore
Cu mândrie strălucesc,
Publicului din Sinaia
Mare-eveniment vestesc.

Alergați cu mic cu mare
Din Sinaia lumea toată,
Să vă faceți o idee;
Vizitați măcar odată

Acea mândră instalare,
Acel magazin model,
Ce sfidează concurența
Tuturilor de-același fel.

Trufandale și conserve,
Vinuri vechi, licheoruri fine
Premiate'n expoziții,
Indigene și străine.

Marfă proaspătă, curată,
Eftină de necrezut
Și serviciu la iuțea
Și la cinste nentrecut.

Să citească lumea toată
Minunatul preț-curent,
Să'l citească și s'admire
Al patronului talent.

Cum se poate, pe-asa criză,
Magazinul cel măreț
Asortat să fie astfel
Și să vînză cu-asa preț?

Când știam că la Sinaia
Așa greu e să trăești,
Să trăești acum mai ieftin
Chiar decât la București?

Lucrul s'ar părea de-odată
Că nu este de crezut.
Cum se poate? zice lumea.
Uite! vezi că s'a putut!

S'a putut, căci Matheescu
Nici o jertfă i'a cruțat
Băcănia-ideală
Pînă n'a realizat.

Marfa — prima calitate!
Prețul — cel mai potrivit!
Ast'a fost a lui devisă
Și în fine-a reușit!

Dup'atâta preparare
Iată, 'n fine, a deschis,
Vizitați cu mic cu mare
Magazinul „Paradis”!

1901 Iunie.

Cu simț

Gheorghe Matheescu

Seara în Capitală

Promenadă sentimentală